

Dato: 2021-01-08

dok.: Klage-VesterhavSyd-2021

Energiklagenævnet
Toldboden 2
8800 Viborg

Mail: nh@naevneneshus.dk

Klage over Energistyrelsens etableringstilladelse til Vesterhav Syd Havmøllepark.

Forudsætninger

Det nuværende projekt for Vesterhav Syd er igangsat efter at Energiklagenævnet har hjemvist den oprindelige VVM redegørelse til fornyet behandling i december 2018.

Det formelle grundlag for den nye VVM redegørelse (miljøkonsekvensvurdering).

Energiklagenævnet ophæver og hjemviser den del af Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016, der angår vurderingen af virkningerne på miljøet, til fornyet behandling. Hjemvisningen sker med henblik på, at Energistyrelsen udarbejder et VVM-tillæg, der omfatter det konkrete projekt, og først herefter træffer endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang.

Forud for beslutningen om placeringen af Havmøllepark Vesterhav Syd i 2012 har planmyndigheden (staten ved Energistyrelsen og Naturstyrelsen) ikke inddraget offentligheden.

Beslutningen om placering af havmølleparken mellem 4 og 8 km fra kysten ud for Holmslands Klit er iflg. Energistyrelsen truffet af Folketingets energipolitiske flertal i efteråret 2012 uden at offentligheden, herunder virksomheder og grundejere der påvirkes økonomisk negativt af beslutningen, har haft nogen mulighed for at fremkomme med synspunkter og indsigelser.

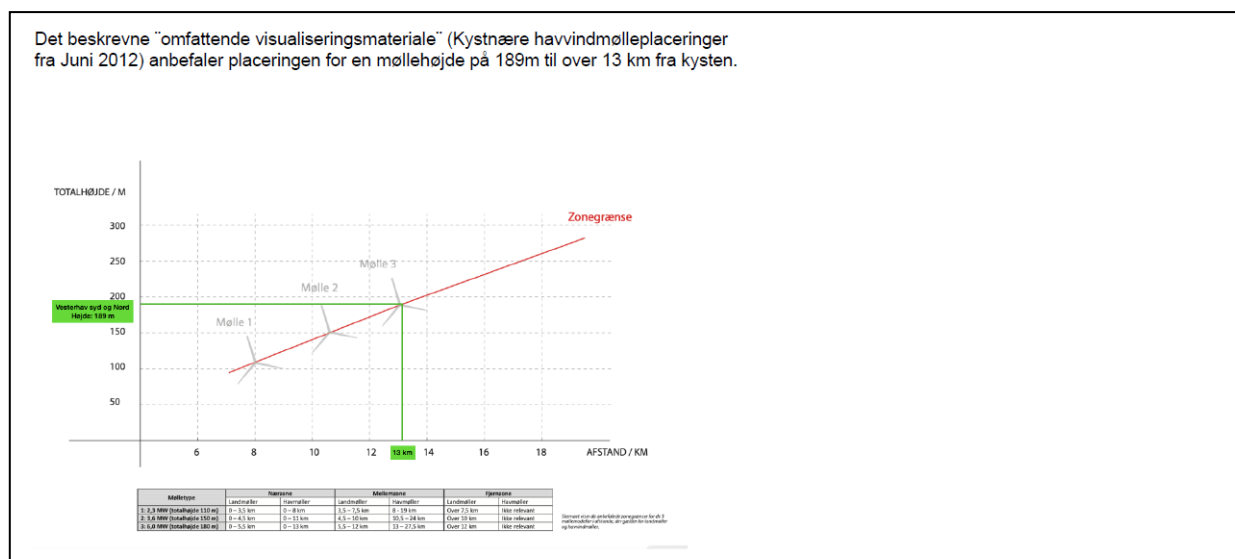
I punkterne 1 – 7 har vi redegjort for hvilke klager vi har til Miljøkonsekvensrapporten og generelt til en proces der har været meget lukket. Vi mener derfor ikke, at der på det foreliggende grundlag kan udstedes etableringstilladelse og forventer vor klage har opsættende virkning.

Pkt. 1 - Etableringstilladelsen

Den påtænkte etableringstilladelse omhandler kun mulig opstilling indenfor koncessionsområdet.

Der er ikke i screeningsrapport fra 2012 taget hensyn til konklusioner fra rapport af 2007 udarbejdet på foranledning af Energistyrelsen ”Fremtidens havmølle placeringer” en rapport, der iflg. vore oplysninger, ikke er henvist til!

I rapport af juni 2012 udarbejdet på foranledning af Energistyrelsen - ”Kystnære havmølleplaceringer” beskriver man en nærzone.

Til trods for dette er der allerede i juli/august 2012 besluttet at indskrænke koncessionsområdet til maks. 10 km fra kysten - af hvem er ikke oplyst – men nok af Kystmølleudvalget under ledelse af Energistyrelsen – og ikke af folketingspolitikere.

Ad 1: Kommentar og klagepunkt

Dette står i kontrast til notat/mail af 4. maj 2011 af specialkonsulent Mette Cramer Buch i Energistyrelsen der skriver, at alle mølleparker større end 100 MW skal placeres mindst 10 km fra land.

Pkt. 2 - Alternative løsninger

Planmyndigheden har undladt at redegøre for mulige alternative løsninger til at etablere 350 MWh havmøller, herunder 170 MW i Vesterhav Syd, så man undgår den kystnære placering, der vil være totalt ødelæggende for et af landets mest attraktive ferie- og turistområder.

Man forholder sig overhovedet ikke til de meget alvorlige miljøpåvirkninger, men konstaterer blot, at der er tale om en væsentlig visuel påvirkning af hele Holmslands Klit fra Hvide Sande til Houvig nord for Søndervig.

Ad 2: Kommentar og klagepunkt

”Der vil typisk være behov for at afværge påvirkningen”. Sådan lyder ordene i Miljøkonsekvensrapporten om Vesterhav Syd Havmøllepark. Placeringen er stadig for tæt på kysten, og Vestkysten fra Hvide Sande til Husby Klit kan i fremtiden blive stemplet miljøforurenet. (uddrag fra Miljøkonsekvensrapport, side 273/335).

I driftsfasen vurderes påvirkningen af de visuelle forhold og landskabets karakter lokalt i et delområde som væsentlig. Delområdet dækker hele stranden og de høje klitter i mellemzonen, inden for 13 km afstand fra vindmøllerne. Men en afstand på 13 km er kategoriseret som nærzone efter rapport fra juni 2012 udgivet af Energistyrelsen. Energistyrelsen tager fejl, når de sammenligner nærzonen for landvindmøller med nærzonen for havvindmøller, Se tekst under figur.

Eneste undtagelse udgøres af nærområdet til Hvide Sande, som allerede er påvirket af tekniske anlæg, hvorfor påvirkningen her vurderes som moderat.

I vurderingen af den væsentlige påvirkning er det vægtet højt, at udbredelsen af vindmølle-parken i delområdet påvirker hele synsfeltet i flere retninger over havet, og at det er en ændring fra en upåvirket udsigt over havet til en påvirket og endog dominerende udsigt. Desuden vægtes den i delområdet fremtrædende karakter af møllerne og den lange varighed af påvirkningen.

Pkt. 3 - Samfundsøkonomi

Man forholder sig ikke til det samfundsøkonomiske aspekt med hensyn til økonomi - opbevaring og forbrug af strøm.

Ad 3: Kommentar og klagepunkt

Grundlaget for den nye VVM redegørelse udgøres nu af:

a) LBK nr. 1225 af 25/10/2018 - Bekendtgørelse af **lov om miljøvurdering** af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=203447>

b) Vejledning til (ovennævnte)lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

<https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/080e527f-1f08-4c78-8f08-baf8e01acc7/Høringsversion.pdf>

c) Afgrænsningsudtalelse for Vesterhav Syd Havvindmøllepark, Energistyrelsen den 13. januar 2020

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/afgraensningsudtalelse_vesterhav_syd_13-01-2020.pdf

d) Høringsnotat til idéfase for ny miljøvurdering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark, Energistyrelsen 13. januar 2020.

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/hoeringsnotat_vesterhav_syd_13-01-2020pdf

Pkt. 4 - Nogle centrale udsagn af betydning for den videre proces

Af vejledningen fremgår bl.a.

side 70 - (se pkt. 3b ovenfor) Rimelige alternativer

Rimelige alternativer er en beskrivelse af de alternativer, der vedrører fx projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden og som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika. Derudover skal der angives hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

Af høringsnotatet (se 3d ovenfor side 2 og side 26 - 29 fremgår bl.a.)

Energistyrelsens bemærkninger: I forhold til fastholdelsen af projektområdet eller flytning af opstillingsområdet længere fra kysten henviser Energistyrelsen til, at der i Energisraftalen fra 2012 er truffet politisk beslutning om udbuddet af de kystnære havvindmølleparker, og at der efterfølgende er indgået koncessionsaftale med Vattenfall om etablering og nettilslutning af Vesterhav Nord og Vesterhav Syd. Vattenfall og Energistyrelsen er bundet af det politisk besluttede bruttoområde, der er fastlagt i koncessionsaftalen og de meddelte forundersøgelser- og etableringstilladelser i henhold til VE-loven samt af de udbudsretlige regler, som udbuddet har været foretaget efter. Dette indebærer, at vindmøllerne ikke kan flyttes uden for koncessionsområdet. Som det bl.a. blev oplyst på samråd om Vesterhav Syd og Vesterhav Nord den 30. april 2019, vil Vattenfall højst sandsynligt fremføre et erstatningskrav, hvis staten uberettiget ophæver koncessionsaftalerne for Vesterhav Syd og Vesterhav Nord.

Der er stor usikkerhed forbundet med at forudsige størrelsen på et eventuelt erstatningsbeløb, og der er mange ubekendte faktorer. I sidste ende vil erstatningen bero på en konkret vurdering ved domstolene set i forhold til de tabsposter, som Vattenfall måtte fremsætte. Det vurderes umiddelbart, at en aflysning af projekterne kan medføre, at staten vil skulle betale en kompensation i milliard-klassen til Vattenfall.

Ad 4: Kommentar og klagepunkt

Der er ikke foretaget en økonomisk analyse af omkostninger ved at stoppe projekterne Vesterhav Nord og Syd. Hvilket Energistyrelsen forsøger, at bortforklare med ovennævnte. Det er meget bekymrende at Energistyrelsen undlader at udarbejde en total samfundsøkonomisk analyse af projektet med forventede omkostninger både for gennemførelse og ikke mindst stop af projektet, der allerede nu virker som teknisk ude af trit med nye mere energiparker i støbeskeen. Energistyrelsen begik den fejl, at de i dec. 2016 gav en etableringstilladelse til Vattenfall inden, at

en høringsfase og klagefase var gennemført. Hvorfor deres bortforklaringer ikke bør tillægges nogen vægt, når Energiklagenævnet skal træffe en afgørelse i sagen.

Og et rimeligt svar er ikke, at **det er en politisk truffet beslutning. Se også pkt. 1**

Pkt. 5 Af høringsnotatet side 6 - 7 fremgår bl.a.

I forhold til den igangværende etablering af landanlæggene til projektet henviser Energistyrelsen til, at disse landanlæg ikke er omfattet af Energistyrelsens etableringstilladelse, men at tilladelse meddelt af Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (nu Miljøstyrelsen), hvorfor Energiklagenævnets hjemvisning af etableringstilladelsen ikke har haft betydning for muligheden for at etablere landanlæggene til projektet.

Endvidere fremgår af samme

Energistyrelsen anerkender den bekymring for projektets indvirkning på turismen og turismeerhvervet, som høringssvarene udtrykker.

Miljøvurderingen vil skulle forholde sig til projektets betydning for landskabsoplevelsen og den friluftsmæssige og rekreative anvendelse af området, herunder den visuelle påvirkning fra projektet i form af visualiseringer

Det ligger imidlertid uden for rammerne af både miljøvurderingsloven og VVM-direktivet, at belyse et projekts eventuelle økonomiske eller konkurrencemæssige ulemper i et område herunder i forhold til turismeerhvervet.

Ad 5: Kommentar og klagepunkt

Det er helt uhørt, at der i tilfældet her ikke har været en koordinering imellem Energistyrelsen og Miljøstyrelsen.

Kommentarer til miljøkonsekvensrapporten

Gener for landskab og visuelle forhold tages ikke i betragtning.

Der gives en god oversigt over de landsskabsinteresser, der berøres i væsentligt omfang. Det er et meget stort område, rig på både kultur og ikke mindst natur. Konsekvenserne af VesterhavSyd vil ganske afgørende ændre oplevelsen af området. Dog bemærker vi, at man tilsyneladende bevidst har prøvet at neddæmpe skarphe den, så møllerne fremstår mindre dominerende i horisonten

Der er intet referencemateriale af synligheden til f.eks. eksisterende møllerparker på land i nærområdet for at kunne have et sammenligningsgrundlag.

Modelbilleder kan ikke sammenlignes med foto's. Vi må også konstatere at det billedmateriale, der tidligere blev udarbejdet af Taksationskommissionen som grundlag for erstatning, var udarbejdet efter princippet "worst case". Det burde man ligeledes have gjort her.

Energistyrelsen har i 2007 fået udarbejdet en rapport "Fremtidens havmølleplaceringer 2025". Her

fremgår det at visuelle gener for 187 m høje møller vil optræde i en afstand af op til 13 km - her benævnt som "nærzone".

I den nuværende rapport er en nærzone pludselig beskrevet som en afstand op til 5,7 km! Er møller i den forløbne periode blevet mindre synlige eller har man ikke læst rapporten fra 2007?

Visualisering

Venstre side: Fra VVM-redegørelsen i 2016, 190 m høje møller visualiseret - afstand 8 km.

Højre side: Foto af Vonå møllerne, 125 m høje møller sammenlignet med 193 m høje modelmøller, alle i en afstand 8 km.

Lys på møllerne - Energistyrelsen har taget stilling til dette!

Lys på møllerne om natten er kun beskrevet med en tilladelse til testforsøg af radarbaseret belysning – **hvad vil man gøre hvis denne test konkluderer at det ikke kan løses?** Vil man udstede en tilladelse på baggrund af formodninger om et positivt resultat! Vil der så være rødt blinkende lys at se på møllerne i hele mølleparkens funktionstid?

Pkt. 6 - Udkast til afgørelse

Vi har bemærket, at Energistyrelsen i "Udkast til afgørelse af 5. maj 2020" anfører:

"Energistyrelsen anerkender, at møllerne ved frit udsyn fra kysten og i det umiddelbare kystlandskab vil virke fremtrædende og opleves som en forstyrrelse af landskabet og oplevelsesværdien, hvor udsigten ud over havet i dag ikke er forstyrret af faste tekniske anlæg. Dette vil muligvis kunne have betydning for den rekreative oplevelse i området, hvorfra møllerne kan ses tydeligt, og det kan også have betydning for oplevelsen af kulturarven ved f.eks. Lyngvig Fyr. Energistyrelsen vurderer ikke, at det er muligt at foretage yderligere afværgeforanstaltninger for at nedbringe den generelle visuelle påvirkning på kystlandskabet, da møllerne ikke kan flyttes længere væk fra kysten uden for koncessionsområdet."

Ad 6: Kommentar og klagepunkt

Man anerkender problematikken, men fortsætter alligevel med at planlægge ødelæggelserne fremfor at flytte møllerne længere ud for at undgå ødelæggelserne. Ved f.eks. at have som plan B, at indfase Vesterhav Syd og – Nord i den planlagte havvindmøllepark Thor. I øvrigt lapper nærzoner fra de tre havvindmølleparker Vesterhav Syd og – Nord samt Thor ind over hinanden. Giver afstanden mellem dem en sikker godkendt sejlroute?

Pkt. 7 - Følgende bemærkninger fra seneste høring tages ikke til indtægt i denne tilladelse.

Eksisterende forhold og relevant baggrundsinformation

Støj i driftsfasen

Vi savner et krav i det foreliggende udkast til etableringstilladelse til Vattenfall om at dokumentere de faktiske støjforhold, når møllerne forventeligt bliver taget i brug samt de sanktioner, som Vattenfall vil blive pålagt, hvis dette ikke er tilfældet!

Fugle, flagermus og marsvin

I rapporten tager man udgangspunkt i tællinger fra november 2013 – april 2014, ligesom man åbenbart finder det rimeligt at bruge data fra Thor undersøgelser. Vi tvivler på, at - dette her 6 år senere er et retvisende billede af forekomster.

Dansk Ornitologisk Foreningen har ved flere tællinger påvist forekomst af f.eks. sorttænder i et betydeligt større antal. Sorttænder var bl.a. årsagen til at fravælge visse arealer indenfor det oprindelige koncessionsområde ud for Husby Klit.

Et par væsentlige fejl vedrørende misvisende forhold og undervurdering af de miljøpåvirkningerne overfor fugle og havdyr skal afslutningsvis fremhæves her.

På side 152 i miljøkonsekvensrapporten anfører Vattenfall f. eks., at kun en enkelt mølle opstilles i et område med en lidt højere tæthed af lommer. At det er en underdrivelse, ses bl.a. af figuren på side 153 i rapporten, hvor det ses, at flere møller vil blive opstillet hvor tætheden af lommer er væsentlig højere idet den stiger fra et interval på 0,01 - 0,2 til intervallet 0,4 - 0,8 lommer pr arealenhed. Påvirkningen af lommerne fra de pågældende møller bliver derved som minimum 400 % højere og måske op mod 4000 % højere. Vattenfall beskriver selv for den ene mølles vedkommende, hvor man erkender at tætheden er større, at stigningen i tætheden af lommer blot er "lidt højere". Det må siges at være en massiv underdrivelse. Energiklagenævnet bør her yderligere være opmærksom på, at tællingen af lommer hviler på 7 år gamle flytællinger. De tællinger er for gamle og burde være fornyet, idet meget tyder på, at tætheden af lommer og også af sorttænder er væsentlig højere i dag end for 7 år siden.

Vedrørende marsvin, der kræver særlig beskyttelse, anfører Vattenfall omkring akkumuleret støj ved nedramning af pæle på side 308 i miljøkonsekvensrapporten, at anlægsfasen for Thor kan forventes at overlappe med anlægsfasen for Vesterhav Syd. På trods heraf skriver man på side 312 i forbindelse med de strenge krav for beskyttelse af marsvin, at der ikke forventes samtidig nedramning af pæle i flere planlagte vindmølleparker.

Ad 7: Kommentar og klagepunkt

Der bør foretages en up to date fugletælling, den der ligger til grund for ovennævnte er for gammel og ikke retvisende. Vattenfall anfører, at der ikke vil ske negative påvirkninger af områdets økologiske funktionalitet for marsvin. Det er et eksempel på hvorledes Vattenfall i deres rapport anfører væsentlige elementer, som ganske enkelt ikke hænger sammen. Vattenfall har i deres omfattende miljøkonsekvensrapport flere steder fejl, der alle peger i retning af at man undervurderer de negative miljøpåvirkninger, som etableringen af Vesterhav Syd vil medføre, hvis projektet gennemføres.

Afslutning og konklusion

Vattenfall har besluttet at rykke Vesterhav Syd havmøllerne længst mulig ud på havet indenfor koncessionsområdet – vi opfatter det som det muliges kunst fra Vattenfall.

Den nye miljøkonsekvensrapport beskriver i det store og hele det nu fremlagte projekt indenfor koncessionsområdet og dets konsekvenser på en detaljeret og saglig måde - **men med ikke uvæsentlige mangler som beskrevet ovenfor.**

Den politiske beslutning fra 2012 om afgrænsning af projektområdet for Vesterhav Syd er usaglig og forkert, også set i lyset af den udvikling, der sket med priser for havstrøm siden 2012. Man ser helt bort fra hvad der frem går af EPU – bilag 197, 2007, off. Vedr. fremtidens havvindmølleplaceringer, hvor en anbefalet grænse for 187 m høje møller i nærzone, er 13 km. Vesterhav Syd er planlagt med 193,5 m høje møller. Hvorfor en begrænsning af koncessionsområdet fra 4 – 20 km til 4 – 10 km fra land besluttet af Kystmølleudvalget i april 2011 synes helt uforståeligt. Ikke mindst i lyset af rapport fra 2012 der beskriver en nærzone med gener op til 13 km fra kysten.

Ligeledes siger FAKTAARK fra ENS dateret 27. nov. 2012, at der vil være mulighed for at afvise tilbud:

1) f.eks. hvis et lille projekt vil stå i vejen for en mere hensigtsmæssig udbygning af det samlede område, se notat fra ENS. af 5. juni 2020 (ENS. Offentliggør finscreening af arealer til mulige havvindmølleparker).

Eller

2) hvis budprisen vurderes for høj.

Hvorfor prøver man ikke at indtænke Vesterhav Syd (og Vesterhav Nord) i de nu foreliggende planer for Thor området og de seneste planer om ”energi øer”.

Projektet er opdelt og rapporteret i en landdel og en vanddel til trods for, at det på side 24 anføres, at det skal beskrives i een samlet rapport. Man arbejder videre med vanddelen til trods for at der er uafklarede klager ved Miljøstyrelsen.

I beskrivelse af både miljøkonsekvensrapport og udkast til etableringstilladelse virker det beskrevet som en etableringstilladelse godkendt på forhånd!

Processen med Vesterhav Syd (og Vesterhav Nord) med rapport og web-høring opfatter vi som en skueproces, hvor et Folketingsflertal i en lukket proces, bistået af statslige styrelser, har set stort på

demokrati og retssikkerhed og tromlet historisk store og vidtrækkende ødelæggelser af den jyske vestkyst igennem, uden at dette kan retfærdiggøres i forhold til samfundsøkonomi eller den ”grønne omstilling”, ikke mindst set i forhold til, at det kunne være en Win – Win for alle ved en placering længere ude på havet.

Rapporten giver udtryk for et meget tæt parløb mellem Vattenfall og Energistyrelsen. Det virker som der i hele processen ligger en underforstået forhåndsgodkendelse fra Energistyrelsen. Dette kan ikke være Energistyrelsen rolle som myndighed.

I punkterne Ad 1 – Ad 7 har vi redegjort for hvilke klager vi har til Miljøkonsekvensrapporten og generelt til en proces der har været meget lukket.

Vi mener derfor ikke, at der på det foreliggende grundlag kan udstedes etableringstilladelse og forventer vor klage har opsættende virkning..

Med venlig hilsen

Foreningen StopVesterhavSyd

Formand Jens Kirk

Email: brjekirk@hotmail.com

Tlf.: 97 32 36 20